

Onderwijs- en examenregeling

Summa Economie en Ondernemen

Kwalificatiedossier:	Retail advies
Crebonummer:	25809
Opleiding	Leidinggevend Verkoper
Crebonummer:	25809
Niveau:	Niveau 3
Leerweg:	bbl
Opleidingsduur:	24 maanden
Cohort:	2026

Versie 1

07-07-2026

1 Intro

Beste student,

In deze onderwijs- en examenregeling (OER) vind je informatie over de opleiding waar jij voor gekozen hebt. Je leest hierin meer over:

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?
2. Wat leer je tijdens de opleiding?
3. Welke examens krijg je?
4. Wanneer krijg je je diploma?
5. Met welke regelingen heb je te maken bij het Summa College?
6. Overzicht onderwijs- en bpv-uren.

Behalve de OER is er ook [een informatiegids](#) met allerlei wetenswaardigheden voor studenten van het Summa College. Belangrijk om goed door te lezen.

Leeswijzer

Je komt verschillende links tegen in deze OER. Je kunt hierop klikken (ctrl + klikken) voor meer informatie, zoals een filmpje of een schema. Voor vragen over deze OER kun je terecht bij je loopbaanbegeleider. We helpen je graag om het beste uit jezelf te halen.

De opleiding die je gaat volgen heeft dit schooljaar een nieuw kwalificatiedossier gekregen. Daardoor is de opleiding nog niet volledig ontwikkeld en komen er nog aanvullingen op deze onderwijs- en examenregeling.

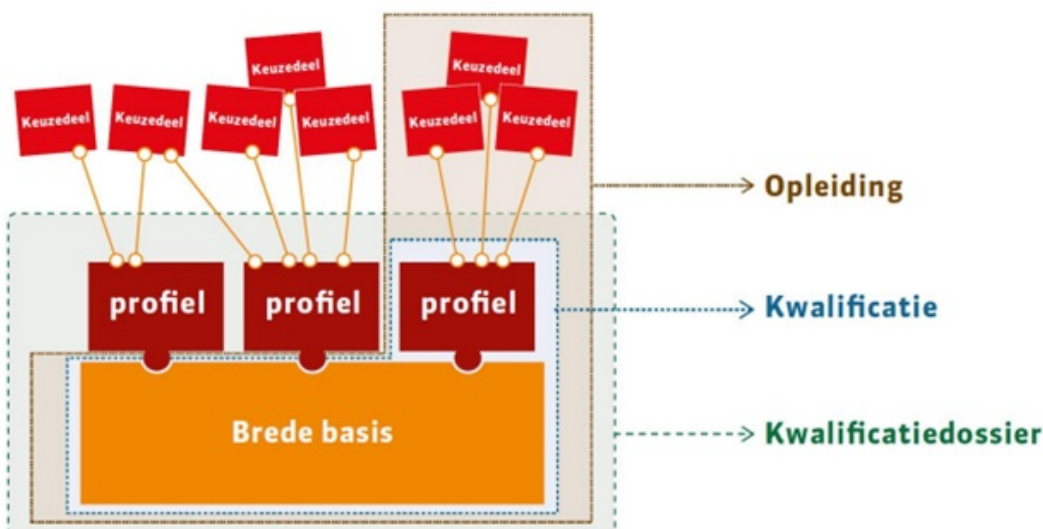
Veel succes tijdens je opleiding!

2 Hoe is de opleiding opgebouwd?

2.1 Het kwalificatiedossier en keuzedelen

Elke mbo-opleiding is gebaseerd op een kwalificatiedossier. Jouw opleiding bestaat uit verschillende onderdelen:

1. de gemeenschappelijke basis met beroepsgerichte en generieke (algemene) onderdelen.
2. één profieldeel (= de kwalificatie)
3. een aantal keuzedelen

In hoofdstuk 2 lees je meer over de inhoud van [de brede basis](#), [het profiel](#) en [de keuzedelen](#).

2.2 Het onderwijs- en examenprogramma

Bij het Summa College zijn de opleidingen in 2 programma's opgedeeld, het onderwijsprogramma en het examenprogramma.

De opleiding is op deze manier ingericht:

Summa is de plek waar je jouw talenten ontwikkelt die je nodig hebt om te participeren – om te worden wie je wilt zijn en te kunnen doen waar je écht gelukkig van wordt.

Wij werken met projecten. Rondom de projecten wordt theorie en vaardigheidsonderwijs volgens een vast rooster gegeven. Dit gebeurt op de vaste lesdag in de week.

Daarnaast werk je minimaal 24 uur per week in de retail. Dit noemen we beroepspraktijkvorming. .

In [paragraaf 3.10](#) van deze OER vind je het onderwijsprogramma.

Het **examenprogramma** omvat alle examens die je moet maken binnen jouw opleiding.

Alles over de examens vind je in [hoofdstuk 4](#).

Informatie over de diploma-eisen vind je in [hoofdstuk 5](#).

3 Wat leer je tijdens de opleiding?

3.1 Wat houdt het beroep van Leidinggevend Verkoper in?

De Leidinggevend Verkoper werkt in de meeste gevallen in een winkel binnen het MKB of GWB, binnen de food- en/of non-foodsector. Hij/zij werkt meestal binnen een verkoopteam onder leiding van een manager of ondernemer. Vanuit zijn/haar functie en vakdeskundigheid heeft hij een begeleidende en adviserende rol over verkoop, advies en winkelbeheer. De branche en de specifieke functie zijn bepalend voor de accenten in de taakuitvoering.

De beroepsbeoefenaar is makkelijk in de omgang met mensen en kan zich snel inleven in de klant om op de klantbehoefte in te springen. Hij/zij heeft continu oog voor wat er gebeurt op de winkelvloer: wat doet de klant, wat doet de collega of medewerker en hoe ziet de winkel eruit. Afhankelijk van zijn expertise adviseert hij zijn/haar leidinggevende ten behoeve van optimalisering van de verkoop, de presentaties, de klantbenadering en/of de inzet van medewerkers met als doel het bedrijfsresultaat te verbeteren. Hij/haar combineert commerciële gedrevenheid en 'feeling' met de branche, waarin hij/haar werkzaam is.

Hij/haar is bereid om zijn handen uit de mouwen te steken om de goederenstroom snel en adequaat te verwerken. Hij laat inzicht zien in de invloed van de goederenstroom op het goed bedienen van de klant. Hij/haar neemt een persoonlijke, klantgerichte houding in de omgang met de klant. En tot slot heeft hij/haar een eerlijke houding bij het werken met gelden gaat hij/haar integer om met bedrijfsinformatie.

Voor de uitvoering van het beroep is Engels of Duits vereist.

De beroepsbeoefenaar draagt door het uitvoeren van de werkzaamheden binnen de goederen-, klanten- en/of geldstroom bij aan de commerciële doelstellingen van de onderneming.

3.2 Inhoud van het basisdeel

Het basisdeel van de opleiding bestaat uit 2 delen: het gemeenschappelijk beroepsgerichte deel en het generieke deel:

3.2.1 Het beroepsgerichte deel

Gemeenschappelijk beroepsgerichte onderdelen, de kerntaken en werkprocessen:

B1-K1: Verleent hospitality, adviseert en verkoopt in de verkoopomgeving

B1-K1-W1: Ontvangt de klant en begeleidt de klantreis in de verkoopomgeving

B1-K1-W2: Voert gespecialiseerde adviesgesprekken met klanten

B1-K1-W3: Handelt de verkoop af en/of rondt de klantreis in de verkoopomgeving af

B1-K1-W4: Verdiept zich in producten en diensten van de retailonderneming

B1-K2: Voert retailondersteunende en professionaliserende taken uit

B1-K2-W1: Werkt aan professionaliteit in de retailorganisatie

B1-K2-W2: Verzorgt de goederenstroom en geeft aanwijzingen

B1-K2-W3: Verzorgt de artikelpresentatie en/of visual merchandising

B1-K2-W4: Begeleidt, ondersteunt en instrueert collega's

B1-K2-W5: Doet operationele verbetervoorstellen

In het [kwalificatiedossier](#) kun je in het hoofdstuk 'Overzicht van het kwalificatiedossier' de werkprocessen vinden die horen bij de opleiding.

3.2.2 Het generieke deel

Generieke onderdelen:

Nederlands

Rekenen

Loopbaan

Burgerschap

In paragraaf 3.5 vind je een toelichting op de generieke onderdelen.

3.3 Inhoud van het profieldeel

Tijdens je opleiding volg je naast het basisdeel het profiel Retailspecialist dat bestaat uit:

Profiel Retailspecialist met kerntaken:

In het [kwalificatiedossier](#) kun je in het hoofdstuk 'Overzicht van het kwalificatiedossier' de werkprocessen vinden die horen bij de opleiding.

3.4 De keuzedelen

Een deel van het programma bestaat uit keuzedelen. Voor jouw opleiding is de keuzedeel verplichting 720 uur.

Binnen jouw opleiding worden de onderstaande keuzedelen aangeboden.

Keuzedelen				
Keuzedeel	Code	Uren	Alle studenten/ Eigen keuze	Minimum aantal studenten
Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken (geschikt voor niveau 3 en 4)	K0517	240	Eigen keuze	0
Persoonlijk profileren	K0877	240	Alle studenten	n.v.t.
Internationaal I: bewustzijn (interculturele) diversiteit	K0055	240	Eigen keuze	0
Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 3	K0225	240	Eigen keuze	0
Lean en creatief	K0512	240	Eigen keuze	0

Summa wil studenten meer keuzemogelijkheden bieden tijdens de opleiding. Daarom is er een breed aanbod aan keuzedelen, dit noemen we de Summa-brede keuzedelen. Deze zijn op dit moment bedoeld voor individuele studenten waarbij dit keuzedeel niet wordt aangeboden in de eigen opleiding. Vereiste: dit keuzedeel mag geen overlap hebben met het kwalificatiedossier van de eigen opleiding. Oftewel je kunt een keuzedeel alleen kiezen als de inhoud niet (deels) hetzelfde is als de inhoud van je normale onderwijsprogramma.

Het huidige aanbod van de Summa brede keuzedelen vind je [hier](#).

In overleg is het soms ook mogelijk een keuzedeel van een andere opleiding te kiezen. Hiervoor geldt ook dat er geen overlap met je opleiding mag zijn. Het aanbod van alle keuzedelen bij Summa kun je vinden via deze link: [Keuzedelen | Summa College](#)

Hoe kies je je keuzedelen?

Welke keuzedelen je gaat volgen, bepaal je in overleg met je studietoelichting. Sommige keuzedelen zijn verplicht, deze worden dan door alle studenten binnen jouw opleiding gevolgd (kolom: Alle studenten/Eigen keuze).

Het kan gebeuren dat een bepaald keuzedeel niet doorgaat. Bijvoorbeeld als te weinig studenten het keuzedeel hebben gekozen (Kolom: Minimum aantal studenten). In de tabel kun je zien hoeveel studenten er mee moeten doen om het keuzedeel door te laten gaan.

Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je met de keuzedelen aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of "voldoende" zijn;
- Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of "voldoende" zijn;
- Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een "onvoldoende".

In de volgende periode(n) kun je een keuze maken:

Keuzedelen per periode		
Leerjaar	periode	Keuzedelen
Schooljaar 2026-2029		Persoonlijk profileren
Schooljaar 2026-2029		Internationaal I: bewustzijn (interculturele) diversiteit Lean en creatief
Schooljaar 2026-2029		Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 3 Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken (geschikt voor niveau 3 en 4)

3.5 Algemeen basisdeel (geldt voor iedere mbo)

3.5.1 Nederlands (CE en IE), rekenen en Engels (CE en IE)

Iedere mbo-student moet aan het eind van de opleiding voldoende kennis hebben van de Nederlandse taal en rekenen. Voor lezen en luisteren Nederlands leg je een centraal examen (CE) af. De overige examens Nederlands en rekenen zijn instellingsexamens (IE). Volg je een opleiding op niveau 4, dan geldt dit ook voor het verplichte vak Engels. In onderstaand schema zie je uit welke onderdelen Nederlands, rekenen en Engels bestaan en op welk niveau je deze vakken volgt.

Nederlands 2F

Centraal examen: Lezen en luisteren	Instellingsexamens: Spreken Gesprekken voeren Schrijven
---	---

Rekenen mbo-niveau 3

	Instellingsexamens: 1. Grootheden en eenheden 2. Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld 3. Verhoudingen herkennen en gebruiken 4. Procenten gebruiken 5. Omgaan met kwantitatieve informatie
--	---

Je kunt kiezen voor examinering op een hoger niveau voor de generieke vakken. Dit moet je schriftelijk aanvragen.

Meer info hierover kun je vinden op [Regelingen Summa](#) (paragraaf algemene exameneisen Nederlands, Engels en rekenen).

3.5.2 Het loopbaanprogramma

Iedere student van het Summa College heeft een loopbaanbegeleider. De loopbaanbegeleider begeleidt jou tijdens je hele opleiding en je hebt regelmatig gesprekken met hem of haar.

In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen. Je denkt na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je bpv, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van je opleiding een goede keuze maken of en waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren.

Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten. We noemen dit de inspanningsverplichting.

Loopbaancompetenties	Wat wordt er van jou verwacht (de inspanningsverplichting)
Kwaliteitsreflectie Wat kan ik?	Naast de groepsbijeenkomsten van de loopbaangroep en de individuele gesprekken, maakt de student opdrachten om aan de inspanningsverplichting te voldoen. Deze opdrachten zijn gelinkt aan de 5 loopbaanelementen. Per element maakt de student opdrachten per leerjaar. De opdrachten zijn een hulpmiddel om groei, leerpunten en successen te ontdekken 'het beste uit jezelf halen staat centraal'. Het eerste leerjaar wordt gewerkt met opdrachten die studenten uit de loopbaanruimte in Canvas kunnen kiezen. Een student mag natuurlijk ook zelf een opdracht uitwerken die specifiek bij zijn of haar loopbaantraject past, in overleg met de loba. In ieder leerjaar moeten de 5 elementen van loopbaanontwikkeling aan bod komen. Het aantonen van de inspanningsverplichting kan op verschillende manieren. Denk aan een portfolio, het maken van een website over zichzelf, een presentatie, een verslag, een filmpje en door aanwezigheid tijdens de LOBAlessen. Om te voldoen aan de inspanningsverplichting, dien je aantoonbaar te werken aan de houdingsaspecten die worden beoordeeld in de procesbeoordeling
Motievenreflectie Wat wil ik?	
Werkexploratie Waar kan ik dat doen?	
Loopbaansturing Hoe kan ik dat doen?	
Netwerken Wie kan mij daarbij helpen?	

3.5.3 Het burgerschapsprogramma

Voor alle opleidingen gelden de wettelijke eisen voor Burgerschap beschreven in vier dimensies. Het Burgerschapsonderwijs heeft te maken met veranderingen in de samenleving, omgaan met verschillende culturen, gezonde leefwijze, deelnemen aan het arbeidsproces, functioneren als kritisch consument, deel uitmaken van de gemeenschap en politiek.

Dimensies van Burgerschap	Wat wordt er van jou verwacht (de inspanningsverplichting)?
Politiek-juridische dimensie	Politiek-juridische dimensie. Je volgt de lessen burgerschap. Behalve je aanwezigheid wordt er verwacht dat je de opdrachten uitvoert en hierop reflecteert. Je docent zal steeds aangeven wat er van je wordt verwacht en wanneer je inspanning voldoende is.
Economische dimensie	
Sociaal-maatschappelijke dimensie	
Vitaal burgerschap	Economische dimensie. Je volgt de lessen burgerschap. Behalve je aanwezigheid wordt er verwacht dat je de opdrachten uitvoert en hierop reflecteert. Je docent zal steeds aangeven wat er van je wordt verwacht en wanneer je inspanning voldoende is.
	Sociaal-maatschappelijke dimensie. Je volgt de lessen burgerschap. Behalve je aanwezigheid wordt er verwacht dat je de opdrachten uitvoert en hierop reflecteert. Je docent zal steeds aangeven wat er van je wordt verwacht en wanneer je inspanning voldoende is.
	Vitaal burgerschap. Je volgt de lessen burgerschap. Behalve je aanwezigheid wordt er verwacht dat je de opdrachten uitvoert en hierop reflecteert. Je docent zal steeds aangeven wat er van je wordt verwacht en wanneer je inspanning voldoende is.

Kritische denkvaardigheden

Kritisch leren denken maakt onderdeel uit van de opleiding. Je leert hoe je op een actieve manier deel kunt nemen aan de samenleving en beroepspraktijk. Tijdens je opleiding wordt aandacht besteed aan:

- Informatie (-bronnen) op waarde schatten en daarbij onderscheid maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames
- Het perspectief van anderen innemen
- Nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handeling tot stand komen

3.6 Beroepspraktijkvorming

Een beroepsopleiding kan niet zonder de beroepspraktijk, daarom volg je een deel van jouw opleiding bij een bedrijf of instelling. We noemen dit de beroepspraktijkvorming (bpv). Tijdens de bpv word je begeleid door een bpv-begeleider (van jouw school) en een praktijkopleider (van het leerbedrijf). Voor iedere bpv-periode worden afspraken gemaakt wat je gaat doen, welke eisen gesteld worden aan de bpv en hoe de bpv beoordeeld wordt. Dit staat allemaal beschreven in het bpv-werkboek dat je tijdens de opleiding ontvangt.

Om je diploma te behalen, heb je een voldoende beoordeling nodig voor de bpv. Het kan zijn dat je een aantal examens aflegt bij het bedrijf waar je de bpv uitvoert. Dit staat los van de beoordeling van de bpv.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

Geen specifieke voorwaarden. Zie voor details je bpv-documenten.

3.7 Studiepunten

In jouw opleiding wordt geen gebruik gemaakt van studiepunten.

3.8 Ontwikkelingsgerichte beoordeling

Tijdens de opleiding volgen we jouw voortgang en ontwikkeling op de voet. We doen dit met behulp van ontwikkelingsgerichte beoordelingen. Er wordt gekeken hoe het met je gaat in de verschillende leerlijnen. Je leert ook om goed naar jezelf te kijken (te reflecteren) en uitspraken te doen over jouw eigen functioneren. Zo krijg je een overzicht van je sterke punten en verbeterpunten. Met je loopbaanbegeleider maak je afspraken over je studievoortgang. Deze afspraken worden vastgelegd.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

Wij kunnen je ontwikkeling volgen als je deelneemt aan lessen en BPV. Aanwezigheid is verplicht. Deze voorwaarde geldt voor het totale aanbod van lessen, zowel op school als online. Bij ziekte meld je je af volgens de richtlijnen op www.summacollege.nl.

Tijdens de lessen op school gelden de huisregels van het gebouw en opleidingsspecifieke huisregels.

Voor de online lessen is een aanvullend reglement opgesteld. Dit reglement staat op Canvas.

Houd je aan de huisregels en het online reglement. Op naleving van huisregels en reglement wordt toegezien door de docenten.

Je loopbaanbegeleider voert met jou gesprekken over je ontwikkeling.

3.9 Bindend studieadvies

In het eerste jaar, tussen de negende en twaalfde maand van jouw opleiding, krijg je een bindend studieadvies (BSA). Volg je een eenjarige opleiding dan krijg je dit advies tussen de drie en vier maanden. Het geven van een bindend studieadvies is een wettelijke verplichting in het mbo.

Een Bindend Studieadvies kan positief of negatief zijn. Een BSA wordt alleen gegeven op basis van de studievoortgang. Onder strikte voorwaarden mag de beroepshouding meegenomen worden in het studieadvies. Bij een negatief studieadvies gaan we met jou in gesprek en begeleiden we jou naar een passende opleiding of oplossing. Summa heeft hiervoor een procedure opgesteld (Paragraaf regeling bindend studieadvies).

Gedurende het jaar krijg je minimaal twee voorlopig studieadviezen (VSA's).

Volg je een eenjarige opleiding dan krijg je één voorlopig studieadvies.

Vraag aan jouw studietoetscoach wanneer je een gesprek krijgt over jouw studieadvies

Om de opleiding tot een goed einde te brengen en je diploma te behalen dien je tijdens de verschillende opleidingsjaren voldoende groei door te maken. Dit geldt zowel voor het onderwijs op school als voor het functioneren in de BPV. Deze groei noemen we ook wel voortgang. Om te bepalen of je voldoende voortgang doormaakt, krijg je voortgangsbeoordelingen.

Bij een voortgangsbeoordeling bepalen we de 'tussenstand' van jouw groei. Een voortgangsbeoordeling vindt plaats aan het einde van het schooljaar.

Op basis van de voortgangsbeoordeling doen we een uitspraak over het verdere verloop van je studie.

De voortgangsbeoordeling wordt bepaald door resultaten die je kunt halen voor:

- een prestatie zoals een project, opdracht, vak etc.
- het functioneren in de BPV
- studie- en beroepshouding

Je krijgt een positief bindend studieadvies als je de volgende studieresultaten hebt behaald:

- 4 van de 5 Varendrechtblokken hebt gehaald;
- de integrale voortgangstoetsen hebt gehaald;
- de BPV door jouw praktijkopleider en je BPV-docent positief beoordeeld is.

Negatief bindend studieadvies

Je krijgt een negatief bindend studieadvies als je niet aan de gestelde voorwaarden hebt voldaan.

We houden rekening met persoonlijke groei en mogelijkheden. Daarbij kunnen we afwijken van bovenstaande voorwaarden. Natuurlijk wachten we niet tot het einde van jouw eerste jaar om met je te praten over je studievoortgang. Je hebt hier al over kunnen lezen in het hoofdstukje over de ontwikkelingsgerichte beoordeling (2.8). Voordat je je definitieve bindende studieadvies krijgt, ontvang je eerder in de opleiding een voorlopig studieadvies.

Je krijgt je voorlopige studieadvies middels een voortgangsrapport aan het einde van de tweede onderwijsperiode.

Je krijgt je definitieve studieadvies aan het einde van het eerste leerjaar.

Je hoort dit vanaf 1 mei.

Er kan altijd sprake zijn van uitzonderlijke persoonlijke omstandigheden. Dan wordt per student bekeken wat een goede oplossing kan

zijn en of en hoe de studie het beste kan worden voortgezet.

3.10 Activiteiten in het onderwijsprogramma (va2025)

In onderstaand schema wordt het programma van de opleiding beschreven. Er is te lezen welke onderdelen in welke periode van de opleiding aan bod komen.

Onderwijsprogramma				
leerjaar 1				
Periode	Naam	Studie-punten	School	BPV
Periode 1	Blok 1 Oriëntatie (IO1.01)		√	
	Blok 2 De sollicitant (IO1.02)		√	
Periode 2	Blok 3 De klant (IO1.03)		√	
Periode 3	Blok 4 Technologie en innovatie (IO1.05)		√	
	Blok 5 De winkel (IO1.06)		√	
Periode 4	Blok 6 Engels (IO1.B6R.01)		√	
Periode 2	Voortgang 1 (NED1.01)		√	
Periode 4	Voortgang 2 (NED1.02)		√	
Periode 2	Voortgang 1 (REK1.01)		√	
Periode 4	Voortgang 2 (REK1.02)		√	
Periode 3	Voortgang 1 (MVT1.01)		√	
Periode 2	BPV voortgang 1 1 (BPV1.01)			√
Periode 4	BPV voortgang 2 (BPV1.02)			√
Periode 3	Burgerschap 1 (BUR1.01)		√	
Periode 4	Loopbaanbegeleiding 1 (LB1.01)		√	
Periode 4	persoonlijk leiderschap (PLE1.PEL.01)		√	
Periode 1	Excursie 1 (EXC1.EX1.01)		√	
Periode 2	Excursie 2 (EXC1.EX2.01)		√	
Periode 3	Excursie 3 (EXC1.EX3.01)		√	
leerjaar 2				
Periode	Naam	Studie-punten	School	BPV
Periode 2	Voortgang 3 (BPV2.VO3.01)			√
Periode 2	Voortgang 2 (MVT2.03)		√	
Periode 3	Voortgang 3 (MVT2.VO4.01)		√	
Periode 4	Burgerschap 2 (BUR2.01)		√	
Periode 4	Loopbaanbegeleiding 2 (LB2.01)		√	
Periode 3	Samenwerken (SAM2.SAM.01)			
Keuzedelen leerjaar 1				
Periode	Naam	Studie-punten	School	BPV
Periode 1	persoonlijk profileren (K0877.PEP.01)		√	
Periode 3	diversiteit (K0055.DIV.01)		√	
	lean en creatief (K0512.LEC.01)		√	
Keuzedelen leerjaar 2				
Periode	Naam	Studie-punten	School	BPV
Periode 1	verdieping blijvend fit (K0517.VBF.01)		√	
	innovatie (K0225.INN.01)		√	

4 Welke examens krijg je?

4.1 Examinering

Het examenprogramma is een overzicht van de examens waarmee jij te maken krijgt tijdens je opleiding. Je legt examens af die gericht zijn op je toekomstige beroep. Daarnaast zijn er ook examens voor bijvoorbeeld Nederlands en rekenen. Verder is er een examenprogramma per keuzedeel. Van de keuzedelen die bij deze opleiding worden aangeboden is het examenprogramma opgenomen in deze OER. De examens van de Summa brede keuzedelen is opgenomen in een apart examenprogramma en vind je hier: [Onderwijs- en Examenregelingen | Summa College](#)

Je hoeft natuurlijk alleen examen te doen in de keuzedelen die je gekozen hebt. Als je besluit om een keuzedeel te volgen dat verbonden is aan een andere opleiding, dan kun je het examenprogramma van dat keuzedeel in de OER van die opleiding vinden. In de volgende schema's kun je zien welke examens je moet afleggen.

De volgende afkortingen worden gebruikt:

BxKxWx	Basis x Kerntaak x Werkproces x
PxKxWx	Profiel x Kerntaak x Werkproces x
DxKxWx	Dossier x Kerntaak x Werkproces x
Kxxx	Keuzedeel xxx
OP	Onderwijsperiode
Context	Waar wordt het examen afgenomen?
BI	Binnenschools
BU	Buitenschools
bpv	Binnen de bpv

4.2 Overzicht examens

Examenprogramma											
Kerntaak: Verleent hospitality, adviseert en verkoopt in de verkoopomgeving											
Naam examen	Werkproces	Keus	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
				Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
ENG Spreken A2 Beroep	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3		MVE	2	1	2	2	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
ENG Gesprekken Voeren A2 Beroep	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3		MVE	2	1	2	2	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
Theorie-examen Klantreis, Assortiment en Visual Merchandising	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W4		SKE	1	4	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	3
Proeve van Bekwaamheid Verleent hospitality, adviseert en verkoopt in de verkoopomgeving	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W4		PVB	1	4	2	1	BI BPV	Cijfer, 1 decimaal	5.50	3
Werkstuk en presentatie Werken volgens het retailconcept	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W4		WSV	2	4	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	2
Kerntaak: Voert retailondersteunende en professionaliserende taken uit											
Naam examen	Werkproces	Keus	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
				Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Proeve van bekwaamheid Voert retailondersteunende professionaliserende taken uit	B1-K2-W1 B1-K2-W2 B1-K2-W3 B1-K2-W4 B1-K2-W5		PVB	2	3	2	4	BI BPV	Cijfer, 1 decimaal	5.50	4
Onderzoeksopdracht Management en Organisatie	B1-K2-W1 B1-K2-W4 B1-K2-W5		WSV	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	4
ENG Lezen A2 Beroep	B1-K2-W1 B1-K2-W3		SVE	2	3	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
Examen Beroepsgericht rekenen	B1-K2-W1 B1-K2-W5		SKE	2	3	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1

Examenprogramma									
Nederlands									
Naam examen	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
		Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Nederlands Centraal Examen	COE	2	1	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Spreken 2F	MVE	1	3	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Gesprekken 2F	MVE	1	3	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Schrijven 2F	SVE	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Rekenen									
Naam examen	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
		Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Rekenen Instellingsexamen Niv 3	IE	1	4	2	1	BI	Cijfer, 1 decimaal		1

Examenprogramma										
Keuzedeel: Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken (geschikt voor niveau 3 en 4)										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken (geschikt voor niveau 3 en 4)		PAS	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Persoonlijk profileren										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Persoonlijk profileren	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K1-W3	PAS	1	2	1	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Internationaal I: bewustzijn (interculturele) diversiteit										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Internationaal 1: bewustzijn (interculturele) diversiteit	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K2-W1 D1-K2-W2	PAS	1	4	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 3										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 3	D1-K1-W1	PAS	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Lean en creatief										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Lean en creatief	D1-K1-W1 D1-K1-W2	PAS	1	4	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1

4.2.1 Vormen van examens

Binnen de opleiding kun je te maken krijgen met verschillende vormen van examineren. Een voorbeeld hiervan is een Proeve van Bekwaamheid. In de Proeve van Bekwaamheid laat je zien dat je de taken die je moet uitvoeren in je beroep goed kunt uitvoeren. Ook kun je een examen krijgen waarin kennis (kennisexamen) of vaardigheden (vaardigheidsexamen) worden geëxamineerd.

PVB	Proeve van Bekwaamheid
PVB+CGI	Proeve van Bekwaamheid met criteriumgericht interview
PVB+VG	Proeve van Bekwaamheid met verantwoordingsgesprek
SKE	Kennisexamen schriftelijk
WSV+CGI	Werkstuk/-verslag met criteriumgericht interview
WSV+VG	Werkstuk/-verslag met verantwoordingsgesprek
VEX	Vaardigheidsexamen
PEX	Praktijkexamen
CEX	Casusexamen
MVE	Mondeling vaardigheidsexamen
SVE	Schriftelijk vaardigheidsexamen
CGI	Criteriumgericht interview
PAS+CGI	Portfolio-assessment met criteriumgericht interview
PAS+VG	Portfolio-assessment met verantwoordingsgesprek
LK	Lerend Kwalificeren
IE	Instellingsexamen
COE	Centraal ontwikkeld examen
PRS	Presentatie (bij keuzedelen)

4.2.2 Aanvullende voorwaarden examens

Geen aanvullende voorwaarden.

4.3 Landelijke eisen Nederlands, rekenen en Engels

Voor Nederlands, Engels en rekenen zijn er [landelijke eisen](#) gesteld. De eisen voor deze onderdelen zijn verschillend. Dit is afhankelijk van:

- Niveau van de opleiding
- Duur van de opleiding
- Het jaar waarin je gediplomeerd wordt.

Ook voor de cijferberekening en de herkansing zijn aparte regelingen. Het eindcijfer generiek Engels mbo-4 en generiek Nederlands wordt als volgt berekend:

1. Resultaat lezen en resultaat luisteren worden gemiddeld tot tussenresultaat A;
2. Resultaat schrijven, resultaat gesprekken voeren en resultaat spreken worden gemiddeld tot tussenresultaat B;
3. Eindresultaat: Tussenresultaat A en tussenresultaat B worden gemiddeld.

Planning van Examens

Voor ieder examen heb je twee gelegenheden om een voldoende resultaat te halen. Deze twee examengelegenheden zijn opgenomen in het examenprogramma, zodat je kunt zien wanneer deze zijn gepland. Dat kan een moment of een periode zijn. Dit is mede afhankelijk van het soort examen waar het om gaat. Ook is dit afhankelijk van hoe jouw opleiding is opgezet: er zijn opleidingen die werken met een vast tijdschema. In dit geval ligt het moment waarop je een examen aflegt ook vast, uitgezonderd de hieronder genoemde examens. Maar er zijn ook opleidingen waarin je meer je eigen tempo kunt volgen. In dat geval wordt in het examenprogramma aangegeven vanaf welk moment je met een examen kunt starten of binnen welke periode het examen moet zijn afgerond.

Voor de volgende examens plan je altijd zelf het moment en de locatie:

- de CE- examens Nederlands lezen en luisteren.
- Instellingsexamen Nederlands schrijven
- instellingsexamen Rekenen N3

4.4 Veel voorkomende vrijstellingen

Misschien kom je in aanmerking voor een vrijstelling voor delen van de opleiding, omdat je die al ergens anders hebt afgerond. Vrijstelling kun je krijgen voor: onderwijs en/of examens:

- **Een vrijstelling voor delen van het onderwijsprogramma** vraag je aan via de loopbaanbegeleider. Je vraagt vrijstelling aan met een goede onderbouwing.
- **Vrijstellingen voor het examen:** moet de student zelf in Canvas aanvragen in overleg met de loopbaanbegeleider. Je vrijstellingsverzoek moet altijd goed onderbouwd zijn. Je dient het in bij de examencommissie. De examencommissie keurt jouw

aanvraag goed of af.

- **Een klein aantal vrijstellingen voor examens (bij doorstroom of afstroom binnen Summa) zijn standaard** Deze krijg je automatisch. Je kunt dan aangeven of je van de vrijstelling gebruik wilt maken. Als dit voor jou van toepassing is, krijg je automatisch persoonlijk bericht.

In het [examenreglement](#) kun je meer lezen over de vrijstellingsregeling voor examens. Als je een vrijstelling krijgt, maken we afspraken over hoe jouw onderwijsprogramma eruit komt te zien.

4.5 Regelingen met betrekking tot examens

Het Summa College heeft een [examenreglement](#). In dit document worden alle regels rondom de examens beschreven. Hier vind je bijvoorbeeld wat je moet doen als je het niet eens bent met een uitslag van het examen.

5 Wanneer krijg je een diploma?

Je krijgt je diploma als je aan de onderstaande eisen hebt voldaan.

Diploma-eis	Geslaagd/gezakt
Kerntaken	Minimaal een "voldoende" of minimaal een 6 voor alle examens die horen bij een kerntaak, waardoor het oordeel per kerntaak minstens voldoende of het cijfer 6 is.
Nederlands, rekenen, eventueel Engels	Kijk hier voor de slaag-/zakregeling. Paragraaf algemene eisen Nederlands, rekenen en Engels.
Loopbaan en Burgerschap	Voldaan aan de inspanningsverplichting
BPV	Met positieve beoordeling voltooid, waarbij oordeel leerbedrijf is betrokken.
Keuzedelen	Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je aan de volgende voorwaarden voldoen: • Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een "onvoldoende".

Cum Laude

Het Summa College heeft een cum lauderegeling. Deze is opgenomen in het [examenreglement](#).

6 Overzicht onderwijs en bpv

Crebonummer	25809
Opleidingscode	25809BBL24.01
Leerweg	bbl

	leerjaar 1		leerjaar 2	
Activiteiten	bot	bpv	bot	bpv
Begeleide onderwijsactiviteiten (bot) zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen	216		207	
Beroepspraktijkvorming (bpv)		960		960
Keuzedelen	36	0	18	0
* bot = Begeleide onderwijstijd				
Totaal bot en bpv	252	960	225	960
Totaal bot en bpv leerjaar	1212		1185	

	Totaal alle leerjaren	
Activiteiten	bot	bpv
Begeleide onderwijsactiviteiten (bot) zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen	423	
Beroepspraktijkvorming (bpv)		1920
Keuzedelen	54	0
Totaal bot en bpv alle leerjaren	2397	

Totaal uren keuzedelen in de bot en BPV

54

7 Relevante regelingen

Summa heeft diverse regelingen die van belang zijn voor jou als student zoals bijvoorbeeld het Studentenstatuut, de klachtenregeling, gebruik van ICT. Dit kun je vinden op [Regelingen Summa](#).

Vaststellingen

Versie	Vastgesteld door	Datum
1	Johan Otten	07-07-2026